

Ny udenlandsk Literatur.

Rodbertus-Jagetzow's socialökonomische Ansichten. Dargestellt von Theophil Kozak, Dr. phil. Jena, Verl. v. Gustav Fischer. 1882. (373 S.)

Dr. Kozak har i denne meget nyttige Bog søgt at ordne og sammenstille Rodbertus's spredte og tildels lidet kjendte socialökonomiske Theorier til et Hele, der kunde hjælpe det nationalökonomisk dannede Publikum med Forstaaelsen af Rodbertus's Skrifter. Hans Bog er refererende, kun refererende, og i det størst mulige Omfang lader han Rodbertus selv tale. Den er at betragte som første Del af et større Værk, hvis anden ligeledes blot refererende Del skal føre Titlen «Rodbertus-Jagetzow's Kritik seiner Vorgänger und Darstellung seiner Methode». Værkets tredje Del skulde derimod indeholde «Beiträge zur Prüfung der socialökonomischen Ansichten Rodbertus's». Det er altsaa kun Begyndelsen til et større Værk, der foreligger her, — et Værk, som vi gjerne anbefale dem af vore Læsere, der interessere sig for den berømte, men lidet læste og lidet læselige Rodbertus-Jagetzow.

Bogens Motto og Slutningsord karakterisere meget vel deres Ophavsmand. «Nej, det er ikke paa Gaden», siger Rodbertus, «ved Hjælp af Striker, Brosten eller endog Petroleum, at det sociale Spørgsmaal vil blive løst. Dengang da det endnu kun gjaldt at afskaffe, kunde Dekreter, som man havde tilkæmpet sig i Storm, forslaa. Men dengang blev der ogsaa først tømret paa det sociale Spørgs-

maals Vugge. Nutildags er det der selv; det er næsten voxet os over Hovedet, og om at afskaffe, for at løse det, drejer det sig ikke mere. Nutildags gjælder det at organisere. Derhos er det af en ejendommelig Konstitution, som en Mimose; for raa, voldsomme Hænder viger det forfærdet tilbage. Vedvarende social Fred, ensartet politisk Regeringsmagt, de arbejdende Klassers faste, tillidsfulde Tilslutning til denne Magt, store Forarbejder og Anstalter, der danne en Række af Kombinationer, og kun kunne træffes i Ro, med Orden og Energi, — det er Forbedingelserne for det sociale Spørgsmaals Løsning. De udelukke i samme Grad en løs Statsmagt, en turbulent Arbejderbefolkning og «Karlsbader Beslutninger». . . . Naar «Konservativ» betyder Konserveringen af raaddent Snavs — hvad enten dette nu kaldes liberalt eller illiberalt — saa er der ikke noget mere Antikonservativt end det sociale Spørgsmaal. Men hvis «Konservativ» betyder at styrke den monarkiske Statsmagt, det fredelige Reformarbejde, Udsoningen af de sociale Klasser under det straalende *suum cuique's* Ægide og Norm, — saa er der ikke noget mere Konservativt end det sociale Spørgsmaal.»

Schleswig-Holstein, seine Wohlfahrtsbestrebungen und gemeinnützigen Einrichtungen. Im Auftragen des schleswig-holsteinischen Lokalkomités für die Allgemeine Deutsche Ausstellung auf dem Gebiete der Hygiene und des Rettungswesens zu Berlin 1882, herausgegeben von P. Chr. Hansen. Kiel, 1882. Universitäts-Buchhandlung. (710 S.)

Som Titlen udsiger, er dette omfangsrige Værk en paa den berlinske Udstilling for Sundheds- og Redningsvæsen fremlagt Beretning, — eller rettere en Samling af Beretninger om de Forhold, der berøre Sundheds- og Rednings-